

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 12 kor. — — — 3 kor.
Fél évre — — — 6 — — — 24 fill.
Nyilttér soronként 50 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Többtermelés, jobb közlekedés.

Mindakeltőnek megvalósulása a háborút követő békés időkben vár megoldásra. A többtermelésnek inkább jelszavát, mint az arravaló komoly, céltudatos törekvést még a háborút megelőző időkből hozták át, azóta nem hallottunk ezt illetően egyebet, mint annak követelését, hogy a magyar gazda termeljen többet. Ehhez az eszközöket a gazdának nem adta meg senkisé, sőt elvette tőle mindenki. Igazi harácsolási hadjárat indult meg a gazda ellen s ebben vezető szerepe volt az iparnak és a kereskedelemnek, mert a nemzeti gazdaság eme két faktora a mezőgazdasági termelésnél nélkülözhetetlen ipari cikkek mesteres árdrágításával, a lánckereskedelem minden fojtogató mesterkedéseivel csak a gazda állapotát nehezítette, ahelyett, hogy elősegítette volna a termelésben, amire az iparnak a feldolgozás, a kereskedelemnek pedig a forgalombahozatal okából van szüksége.

De az ipar és kereskedelem a dolog legkönnyebb végét fogták meg, könnyebb levén az árakat felcsigázni, mint munkatársnak beállani a többtermelésbe.

A háboru alatt ezeknek a viszonyoknak legfeljebb az enyhítésére lehet gondolni, a békének kell hozni magával az új programot olyképen, hogy a többtermelés kiinduló pontját a nem tömegáru mezőgazdasági termények értékesítésének szilárd szervezésében tüzzük ki. Ami azt jelenti, hogy ezentul a

fogyasztó és a termelő nem az egészen megbizhatlan ügynöki hadat táplálja, hanem megszerveztetnek a terményértékesítő, tej- és zöldségtermelő stb. szövetkezetek, amihez csatlakozóan egészen új alapokra helyeztetik az ut- és vasutúgy rendezése, mert a termelőt és a fogyasztót a közlekedés hozza össze, ezt kell berendezni egészen másképen, más alapon, mint aminőn a magyar közlekedés eddig kísértelmezett a termelő és fogyasztó nyilvános megkárosítására. A gazdakörök már régen foglalkoznak ezzel a problémával, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség hosszú esztendőkkel ezelőtt követelte a kisvasutakat, a közlekedésnek azt az eszközét, amely nem nagyozol a valuta javítással, nem termel országgraszoló panamákat a vicinális vasutak révén, hanem hozzájuttatja a gazdát mindenfajta terményének az értékesítéséhez. Az anyagi siker révén megtanítja a magyar kisgazdát arra, hogy ne csak házi-fogyasztásra, hanem értékesítésre is termeljen baromfit, zöldséget, amit a kisvasut szállít a városnak, hogy az osztassék el a fogyasztók között minden felesleges közvetítés kizárásával. A nagy magyar alföldi városok az ő mérhetetlen nagy határaikkal csakis a kisvasutak rendszerbeállításával szolgálhatják igazán a magyar termelést és fogyasztást. A tanya-gazdaság már a háboru előtt is nagy reformokra szorult, amint ezt a gazdatársadalmi szervezetek feltárták, a háboru után pedig nem nélkülözheti az olcsó mezei vasutakat, amelyeknek anyagát a békekötés felszabadítja.

Ez általános nagy érdeke az osztatlan nemzetnek, amivel kötelessége a kormánynak foglalkozni.

A közigazgatási bizottság ülése.

Folyó hó 10-én tartotta Pogány Béla főispán elnöklésével vármegyénk közig. bizottsága e havi rendes ülését, melyen a választott tagok közül megjelentek Barcsay Andor dr., Cs. Lázár László és Pogány Károly.

A hadikárszolgálati esetek felülbírlása után ifj. Lázár Farkas alispán terjesztette elő havi jelentését. Ismerteti az elmúlt hóban a kolozsvári kormánybiztosnál tartott közlémezi értekezlet lefolyását s az ujabban beérkezett rekvirálási intézkedéseket. Szilassy gazdasági felügyelő multkori felszólalása következtében vizsgálatot indított az előző rekvirálás rendén a katonaság önkényes eljárása miatt emelt panasz ügyében. Az eddigi vizsgálat eredménye az, hogy a katonák önkényesen és önállóan nem rekviráltak, hanem csakis a közigazgatási hatóságok vezetése mellett. Csupán a veceli körjegyzőségben fordult elő két eset, melyben a körjegyző tudtán kívül, de a községi bíró jelenlétében rekviráltak a katonák, ekkor is a föltárt mennyiséget a tulajdonosnál hagyták, az erre vonatkozó jegyzéket a körjegyzőnek átadták, tehát nem harácsoltak.

A lisztkontingens felemelése és nagyobb mennyiségű liszt kiutalása iránt tett előter-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Régi malom.

Tudok én egy régi malmot
Maros vizén, korhadt, kallott...
Régi malom, lomha ár,
Áll a kerék, soh'se jár.

Deszka reccsen, deszka koppan,
Szű öröl csak a malomban,
Rozzant hiú, ócska váz,
Rámohúlt a méla gyász.

Nappal árva, éjjel árva,
Nem jó senki, ki megváltja,
Titokzatos éjjelen,
Kisértet ha megjelen.

(Hol lehet most a gazdája?...)
Némán rezg a füzek árnya,
Messze síri hangokat
Tévedt bagoly huhogat.

(Valahol tán torát isszák...)
Megborzong a sima vizhát...)
És a malom árva lett,
Ütött, kopott, elfeledt.

... Igy sok sziv is elhagyottan
Ó-malomként meg-megroppan,
És vár, és vár, egyre vár,
Mikor jó gazdája már?

Fehérváry Dezső.

Kádár András temetése.

A nyolcvankettősöknek volt vitéz katonája. E sorok írója nem ismeri ugyan hősi tetteit, de azok voltak, mert annak idején az újságba is emlegették nevét. Szomorú, fájdalmas sorsa egyébként is ösztönöz, hogy egy néhány sort összeröjünk emlékeztetere. Fialat életének sugárzó tavaszában hívta a parancsszó. Amikor az ifju szivben az elmulás sejtelve még szunnyad, neki már indulni kellett a halál árnyékának szomorú völgyébe. És ment ő is a többiekkel együtt. Csákójában virággal, ajkán dallal. Megjárta a harcok borzalmait s a harctéren töltött kilenc hónap hőssé avatta. Majd jött a fogság keserű kenyerere, a hontalanság évekig tartó, nehéz keresztje. Nagy Oroszországból síró sóhajok szálltak át a levegőn, Erdély bércei felé s Sófálva, a drága szülőfalu s a távollevő kedvesek arca a nagy messziségen át integettek feléje, mint a multnak homályából kiizzó örök emlék. Végre ütött a szabadság órája is. Szegény, lezüllyött és mégis boldog magyarokkal jött ő is haza. Ki tudná megmérni a szenvedéseknek, az elcsüggedéseknek és boldog örömeknek mélységét, amelyek végigkísérték uttalan utjaikon? Ki tudná megérezni annak az imának felujjongását, amely felszárnyalt a hazatért bujdosó szivéből? „Ah azok a bércek! Mintha látta volna! Ah az a kis erdő! Mintha ráhajolna!” Késő volt már!... Szegény Kádár

Andrásnak ez volt utolsó öröme. Meggyötört, letört teste nem bírta tovább. Szászvárosra bujdosó társaival együtt még megérkezett s mig azok mentek szabadságra, forró ölelésben ölelni szeretteiket, őt idehivott édesanyja már csak koporsójába láthatta viszont. Nem adhatunk neki már mást, csak egy sóhajt s néhány fájó könnyet.

Temetése a mult vasárnap délután volt a csapatkórházból. Halotti kísérete állott: a hivatalos egyházi személyeken kívül édesanyjából, hat kórházi alkalmazásban levő katonából s a vasárnapi sétáló közönség egy néhány tagjából, kiket félig a kíváncsiság, félig a részvét csatolt a halotti menethez.

A temetőbe sirja se volt megásva s letéve az utra a koporsót, tanácstalanul néztek egymásra a kísérek. Valaki egy néhány jácintból összefűzött félszeg, szomorú kis csokrot tett a koporsóra, talán megengesztelésül Kádár András szomorú lelkének „Ha majd egyszer mindnyájan visszajönnek... Virágon lépked a katona lába.” Másnap ismét temettünk, volt sir, volt vezényszó, diszlövés s édesanyjának meg volt fájdalmas gyönyörtüése, hogy ujra láthatta fia koporsóját.

... Vitéz Kádár András pedig alszik csendesen, sirját behavazzák a tavasz lehulló virágai s nem bán már semmit: sem az elismerést, sem a felejtést.

—ly—s.

jesztésére a kormánybiztos, dacára sürgetéseinek, nem adott választ, holott erős szavakkal ecsetelte a tarthatatlan állapotokat. A nyugalom fentartása céljából pedig felette sürgősen teljesítendő volna az előterjesztés, mert az alispáni hivatal naponta keresik fel a buzaliszt hiánya miatt zugolódo küldöttségek s népgyűlésekkel, tüntetésekkel fenyegetőznek. Ezek indokoltak annyiban, hogy pl. Déván is a városi lakosság nemcsak a mélyen leszállított fejkvótát nem kapja, de annak alig egyötödéhez jut hozzá. Így van ez megyeszerte. Mint-hogy a türehetlen állapot komolyabb következményekkel járhat, táviratilag újból kérte az alispán a közérlemezési kormánybiztos, hogy haladéktalanul javítson a helyzeten, mert különben a felelősséget elhárítja magáról.

Mult hó 25-én megjelent a földmivelésügyi miniszter rendeletére a fővárosban tartott vágómarha-rekvirálási értekezleten, melyen 33 vármegye alispánja vett részt. A miniszter itt kifejtette, hogy a katonaságnak vágómarhával való ellátása a bekövetkezett hiány miatt milyen nagy fontossággal bír, mire a megjelentek egyhangulag kijelentették, hogy a rekquirálás szükségét belátják s ezért kötelezik magukat, hogy a kirótt mennyiséget föltétlenül előállítják. Ezt az ígéretet alispánunknak annál is inkább meg kellett tennie, mert egyedül Hunyadvármegyével tette meg azt a kivételt a miniszter, hogy községenként 5 vágómarhát utalt ki, míg másutt 10 darabban állapította meg a kiszolgáltatandó mennyiséget. Ez a vágómarha-rekquirálás már végbe is ment s csekély különbséggel, melyet pótrekquirálással egyenlítenek ki, a kívánt eredmény meg is van.

A mult hó folyamán a földmivelésügyi miniszter 200 főnyi hadifogolycsoportot küldött ide. Ezeket a gazdák között már szétosztotta. Minthogy azonban a bejelentett igényeket a mennyiség ki nem elégithette, újabb 300 fogoly kivезénylését kérte. A miniszter erre jelezte, hogy teljesitheti a kérést, de csak gyengébb munkaerőt adhat, azt is oly feltétellel, hogy a munkaadó ruházza. Az alispán ilyen föltétel mellett is kérte a foglyok kiadását.

A honvédelmi minisztertől mezőgazdasági célokra kért 80 pár ló engedélyezése tárgyában intézkedés még nem történt, bár többször is megsürgette.

Jelenti, hogy a takarmánykészletek zár alá vétele folyamatban van. A takarmányinségben szenvedők 10 mmázsát meg nem haladó szükségletének kielégítésére a földmivelésügyi miniszter felhatalmazta a Takarmányintéző bizottságot, hogy részükre a kiutalást saját hatáskörében eszközölje. Eddig mintegy 250 q szálas takarmányt utaltak ki.

Az alispáni jelentésnek a legújabb rekquirálással foglalkozó részéhez Pogány Károly, Botka István, Máhler Ignác, Csulay Lajos és Cs. Lázár László szólottak hozzá. Utóbbi hozzáteszi, hogy a közigazgatási hivataloknál való ácsorgásokkal milyen rengeteg munkaerő pocsékolódik el, holott egy kis jóakarattal segíteni lehetne azon, hogy a falusiaknak egy kis málélisztért, petróleumért s ezekhez hasonlókért ne legyen muszáj a főszoigabiroi hivatalokhoz bekutyagolni s elvesztegetni a drága munkaidőt.

Csulay Lajos vm. főjegyző az állatrekquirálásnál azt tapasztalta, hogy sok tekintetben önkényes. A rekquirálás alól mentesített állatokon kívül az átadandók kijelölése az előljáróságok hatáskörébe tartozik, kiknek ezzel tág terük lehet arra, hogy ezt a jogot önkényesen gyakorolják. Ép ezért, ha hasonló intézkedésre kerülne újból a sor, javasolja, hogy megnyugtató megoldás kedvéért a vágómarhák igény-

bevétele sorshuzás utján történjék. Hivja fel továbbá a bizottság a földmivelésügyi miniszter tigyelmét arra, hogy a rekquirált állatok árát ne egyoldaluan a katonaság, hanem vegyes bizottságok állapítsák meg, melyben a hatósági állatorvosnak is szerepe legyen.

Lázár alispán a felszólalásokra adott válasz után a rekquirálással kapcsolatban indítványozza, hogy a bizottság táviratilag kérje a minisztert, hagyassa itt a megyében a rekquirálandó készleteket.

A bizottság így is határozott.

Benkő András kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a tanfelügyelőséget most a tömeges iskolalátogatások foglalkoztatják elsősorban. Megemlíti, hogy az országszerte végbemenő statisztikai összeírás foganatosítására a miniszter a tanítószágot hívta fel. A közreműködők április 16-tól április 20-ig szünetet kapnak s díjazásban részesülnek.

Mahler Ignác műszaki tanácsos ismerteti a kolozsvári átíratot az erdélyi expresszvonatok megvalósítása tárgyában. Hasonló szellemű felíratot javasol.

Csulay Lajos szerint itt az ideje, hogy hibás megyei vasutpolitikánk mulasztásait és sérelmeit orvosolhatni iparkodjunk. Követelnünk kell az összes vasutforgalmi szükségleteink kielégítését. Szorgalmaznunk kell a kettős vágányok kiépítését, mert rendkívül fontos kereskedelmi és közgazdasági érdekeink parancsolják. A petrozsény—szurduki vasut, mint a háboru tanulságai is megmutatták, stratégiai szempontból nélkülözhetetlen s nem csupán megyei, hanem országos érdek. A Brád—dévai, Brád—abrudbányai vasuti összeköttetés kérdését is a megvalósulás felé kell vinni. Lépéseket kell tenni a Hátszeg—káránsebesi vasut fogaskerekű részének átalakítására.

Mahler szerint oda kell hatni, hogy lehetőleg minden vasuti forgalom Dévára összpontosítsassék.

A bizottság a felszólalásokat magáévá tette.

Borbáth Vilmos árvaszéki elnök jelentése után Meskó Aladár dr. vm. tisztii főorvos ismerteti a belügyminiszter leiratát, melyben felhívta az alispánt, gondoskodjék a leszereles alkalmával a polgári hatóságoknak átadható közegészségügyi felszerelések megszerzéséről. A hatóságok már jelentékeny szükségleteket jelentettek be.

NAPI HIREK.

— **Személyi hir.** Pogány Béla vármegyénk főispánja f. hó 17-ikén városunkban tartózkodott s ez alkalommal mint a Kúnkollegiumunk ujonnan megválasztott gondnoka az ezüst letette.

— **Nyugalombavonulás.** Bergh Tivadar kudzsi vasgyári főnök, bányatanácsos nyugalomba vonul. A megyeszerte általánosan ismert, közbecsülésben és szeretetben álló munkaszerető, nagy tudású gyárfőnököt harmadszor megismételt kérelmére helyezték nyugdíjba. Utódjául Obholczer Béla vajdahunyadi vasgyári felügyelőt nevezte ki a kereskedelmi miniszter. A hivatal átadása júniusban fog megtörténni, amely után Bergh bányafőtanácsos Szászvárosra fog költözni.

— **Kitüntetések.** A király a következő 23. honv. gy.-ezredbeli tisztnek és orvosoknak adományozta a Signum-laudist: Dr. Árpássy Adolf tart. főorvosnak, Weisz János t. főhadnagynak, Orbán József segédlelkésznek, Deutschländer Hermann egészségügyi hadnagynak, Popa Ezsaiás egészségügyi hadnagynak, Trattner Ede főhadnagynak.

— **Személyi hir.** Andrae József városunk polgármestere tüdőgyulladásából szerencsésen felépülvén, a napokban újra át fogja venni hivatalának vezetését.

— **Kinevezés.** Dr. Sándor Sándor dévai ügyvédet vármegyénk főispánja tb. árvaszéki ülnökké nevezte ki és szolgálattételre rendelte be.

— **A 82-ösök Hadi Albuma.** A 82. székely gyalogezred — mint már megirtuk — Hadi Albumot szándékozik kiadni, melynek jövedelmét az ezredbeli katonák özvegyei és árvái fölségítésére szenteli. A több száz képpel ellátott és érdekfeszítő szövegű emlékkönyv méltóan fogja megörökíteni a győzhetetlen székely ezred dicső háborus történetét. Az emlékkönyv előfizetési ára füzött példányban 30 K, kötve 40 K. Utánvételes rendelésnél a füzött példány ára 50 K, a kötött példányé 60 K lesz. Az előfizetőktől, saját érdekükben, jól olvasható írást és pontos címet kér Fehérváry Dezső t. főhadnagy, a Hadi Album szerkesztője Szászváros (Hunyadvármegye).

— **Eljegyzés.** Konnert Károly marosillyei adótárnok jegyet váltott Karika Nusi urleánnyal Marosillyén.

— **Nyugdíjazás.** Strausz Nándor, Déva város községi bírása és tanácsnoka, folyó hó 1-én beadta nyugdíjaztatása iránti kérését. Vele Déva városának olyan tisztviselője távozik, aki mint kipróbált, kiváló közigazgatási erő, évtizedeken át szolgálta a vármegyét, a várost és munkabírása, képzettsége folytán reákszolgált felettéseinek elismerésére.

— **Áthelyezés.** Teleszka József dévai pénzügyőri főbiztost a pénzügyminiszter Déváról Orsovára helyezte át, helyébe Boros Béla marosvásárhelyi főbiztost helyezte Dévára.

— **Pünkösdkor vége a tanításnak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben úgy intézkedik, hogy ez idén a tanévet pünkösdre kell befejezni. Ezt a rendeletet pedig eddig csupán egynéhány főgimnázium kapta meg, de úgy tudjuk, hogy az iskolai év bezárása egyöntetű lesz az összes középiskolákban. Mivel pedig pünkösd ez évben május 19-re esik, az ifjuság szorgalmi ideje kerek 6 héttel lesz rövidebb mint más években.

— **Betegápolási tanfolyam Szászvároson.** A nagyszebeni központi ev. szász-nőegylet Knall Frida hivatásos betegápolót megbizta, hogy ott, ahol evang. szász-nőegylet van, betegápolói tanfolyamot tartson. Knall Frida jelenleg Szászvároson van s már hétfő óta naponként tart előadást a betegápolásból. A tanfolyamnak, amely 3 hétig tart, 30 nőhallgatója van, akik főleg a beteggyermek kezeléséről, a balesetknél szükséges első segélyről, a különböző kötése alkalmazásáról nyernek hasznos oktatást. Az előadással járó költségeket részben a hallgatók, részben pedig a helybeli evang. szász-nőegylet viseli. Azt, hogy a szász-nőegyletek áldozatkészsége és ez irányban való tevékenysége mennyi áldást rejt magában a családi életben, igazán szükségtelen hangoztatnunk. A helyes nőnevelésnek igazán elengedhetetlen feltételévé kellene tenni a nőknek, a leendő anyáknak a beteg- s különösen gyermekápolással járó teendők megtanulását.

— **A balázsfalvi érsekválasztás.** Az ap-sai Mihályi Viktor görög kath. érsek-metropolita elhalálózásával megüresedett balázsfalvi érseki szék választás utján ez évi május hó 9-én kerül betöltésre. Erre a napra tűzte ki ugyanis Apponyt Albert gróf vallás- és közokt.-ügyi miniszter a balázsfalvi érsekválasztást.

— **Maximálták a borárakat.** Ujra egy elkésett s ezáltal sok visszáságot szülő rendelet fog megjelenni ezúttal a borok maximalásáról. A földmivelési miniszteriumban több napos ankét volt, amelyen kimondták a borárak maximalását, valamint a hadsereg szükségletének fedezésére szolgáló bor lefoglalását. A megjelenő rendelet szerint a hadvezetőség a 9 fokos bort 4 K 40 fill., a 10 fokost pedig 4 K 60 filléres árban veheti igénybe a szükségelt bort, ami szeszfokonként 46 fill. árnak felel meg. Ez a rendelet a borkereskedőket sújtja nagyon, mert ők a termelőkötől néha ennél is magasabb áron vásárolták meg készleteiket. Bizony még a szüret előtt kellett volna e rendeletnek napvilágot látnia. A fogyasztó közönség mindenesetre örvend e rendeletnek, csak hogy aztán nehogy a bor is eltűnjék a piacról.

— **Az idegen kéz.** Springer báró, egy osztrák fináncnagyság, akit nálunk eléggé ismernek, úgy látszik, igen jó befektetésnek tartja a magyar földet. Vannak ugyanis birtokai Bucsányban, Kosztolányban, Csejten és Polsiban a Vág-völgyében, ezekhez csatlakozik Felsőjattó, Adonypusztaszabolcs, Fejérmegyében Bucsa, Rakoncás, Zsodony a jászok és kunok között, végül Lesvár Veszprémben. Hány ezer holdat tesz ki ez, hamarosan összezsámítani nem sikerült, de mindenesetre jelentékeny mennyiség, amelynek révén az idegen befolyás nem egy magyar vármegyében érvényesülhet, ha akar. A Magyar Országos Bank évi jelentéséből érdekes adatokat olvashatunk ki a magyar tenger jövőjére nézve. A jelentés beszél a bank által alapított Balatoni gyógyfürdők és szállodák részvénytársaságáról, mely Siófokot megszerezte, a veszprémi káptalan fenyegetését megvásárolta, a Balatonban ötven évre nagykiterjedésű fürdőjogot szerzett, amellyel üzlete fellendítése érdekében a balatoni gőzhajózási társaság részvényeinek nagyrésztét is megszerezte. Ily módon nagy érdekeltiséget és hatalmat szerzett a Balaton mellett, mely annál hatályosabb, mert egy kézben pontosul össze. E vállalkozások feltevéle az alaptőkének felemelése volt és erre kell ráutálnunk, a bécsi Depositenbank volt a főtényező. Ilyenformán a bécsi bank, amely más irányban is erősen érdekelve van Magyarországon, gyökeret ver a Balatonnál és azt az aggodalmat kelti fel, hogy a magyar tenger átalakulóban van osztrák tengerré.

— **Lesz cipőjegy.** Az „Est” hiradása szerint Szterényi József kereskedelmi miniszter a legközelebb megjelenő rendeletével az egész ország területén életbelépteti a cipőjegy rendszert. Négyféle cipő-típus készítése lesz megengedve. A bõrpazarlás meggátlására 16 centiméternél magasabb száru cipő készítése tilos lesz. A rendelet a visszaélések és bõr-uzsora megszüntetésére zár alá veszi az összes bõrneműeket úgy, hogy ezentul semmiféle bõr sem lesz többé a szabad forgalom tárgya.

— **Halálozás.** Dali Erzsébet f. hó 15-én 19 éves korában meghalt. Az elhunytban Dali György posta-altsízt a leányát gyászolja. Temetése f. hó 17-ikén ment végbe nagy részvét mellett.

— **Ingyen gyümölcsfák a hadirokkantaknak.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter hajlandó a hadirokkantaknak gyümölcsfákat adományozni. A gyümölcsfákat vagy az Országos Hadigondozó Hivatal mezőgazdasági osztályánál (Budapest, VI., Vilmos császár-ut 37. sz.) vagy az Országos Hadigondozó Hivatal kassai intézetének szociális irodájánál (Javitóintézet, Kassa) lehet kérni és pedig akár

szóval, akár írásban. Az írásbeli kérelemben kiténtendő a hadirokkant neve, rokkantsági állapota, katonai rangja, lakhelye, utolsó postája, vármegyéje, vagyoni viszonyai, vagyónának értéke és a kérelmezett gyümölcsfák neme és darabszáma (pl. 10 drb. almafa, 6 drb. körtefa.) A gyümölcsfák évenként kétszer, őszi és tavaszi kiültetésre fognak kiosztatni. A gyümölcsfák szétosztása a hadirokkantak részére eddig nyújtott és a jövőben nyújtandó segélyektől és előlegektől függetlenül és azokra való tekintet nélkül fog megtörténni.

— **A rendőrség államosítása.** A rendőrség államosítása a legközelebbi időben meg fog történni. E tekintetben a képviselőház elé terjesztendő javaslat már elkészült s azt a kormány május végéig a parlament elé fogja terjeszteni. A rendőrség államosításával természetesen a rendőrség szaporítása is tervbe van véve.

— **Az idejégbiztosítási díjak és biztosítási egységárak.** Az egyezményes magyar és osztrák jégbiztosító társaságok 1918-ra megállapított jégbiztosítási díjtételei tulnyomóan azonosak maradnak a múlt évekkel, csupán a tavaly nagy károkat hozott vidékek lettek egy helyosztállyal magasabb skálába sorozva. Az új maximális terméssárak szükségessé tették a biztosítási egységárak megváltoztatását és a következő árakat állapították meg: buza 60, rozs, kétszeres 52, zab 52, árpa 52, bükkönyös és borsós keverék zölden levágva 25, ugyanez magnak hagyva 60, magyar tengeri 52, cinquantin tengeri 60, káposztarepce 120, lenmag 150, borsó főzeléknek 120, borsó magnak 50, lencse 120, bab 100, köles 52, burgonya 18, paprika gumója zölden 25, kendermag 150, vöröshagyma gumója 80, mák 350, komló 200, dohány 100 K métermázsánként, homoki bor 200, hegyi bor 300 K hektoliterenként. Ezen árak értékéig a biztosítás tetszés szerint eszközölhető, a kötvényben megállapított egységár kár esetén fentartatik, ha a piaci ár azon időben alacsonyabb volna is.

— **Adakozunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.**

— **A munkáskérdés.** Nemcsak a rekviálás okozta tatárjárás aggassa a gazdaközönséget, a jövő évi termés sikere tekintetében. Sokkal nagyobb baj van a munkáskérdés körül. Itt a hadifoglyokkal való bizonytalanság kérdése s itt van az otthon lévő munkások lehetetlen árkövetelése és általában a munkáskézihiány. Nem nagybirtokosok, csak egyszerű paraszt középbirtokosok az ötven-száz holdas parasztgazdák jelentik ki, hogy nem képesek üzemeiket fenntartani, hogy birtokukat eladják s csak annyit tartanak meg, amennyit maguk és családjuk megművelni bírnak. Nincs munkáskéz s ami van, rém drága, olyan gazdálkodást folytatni, ahol idegen munkáskézre van szükség, mind lehetetlenebbé válik. Volna megoldás. Ha a kormány élne hatalmával az összes lakosságot katonai fegyelem alá hozná és gazdasági munkára ép úgy kirendelné a köz érdekében, mint ez a megszállott helyeken történik. Akkor nem maradna megműveletlen terület, akkor biztosítva volna a jövő évi termés, ez a mai rendszer azonban, amely tele van kényszerintézkedésekkel, főleg olyanokkal természetesen, amelyek a gazda életét megnehezítik és elkeserítik, viszont másrészt teljes munkaszabadságot tart fenn, teljesen tarthatatlan s a legnagyobb veszéllyel jár a jövő évi termés biztosítása érdekében. Utólag ráfogunk majd jönni, mint mindenre a világon, de akkor már valószínűleg késő lesz.

— **Vonatok menetrendje.** Sok kérdésnek óhajtjuk végét vetni azzal, hogy a Szászvároson át járó vonatok menetrendjét leközzöljük. A páratlan számú vonatok Tövis felől, a párosak Budapest felől érkeznek. Tövis felől érkező vonatok: 601. sz. gyorskatonai érk. reggel 2 óra 30 perckor, tovább megy 2 óra 32 p., 607. sz. személyvonat érk. reggel 4 óra 22 p., tovább megy 4 óra 27 p., 609. sz. személyvonat érk. délután 1 óra 29 p., tovább megy 1 óra 34 perckor. Budapest felől érkező vonatok: 610. sz. személyvonat érk. d. u. 2 óra 03 perckor, tovább megy 2 óra 07 p., 604. sz. katonai gyorsvonat érk. éjjel 11 óra 24 p., tovább megy 11 óra 26 p., 608. sz. személyvonat érk. éjjel 12 óra 01 p., tovább megy 12 óra 06 perckor. Megjegyezzük, hogy a katonai vonatokon polgári személyek nem utazhatnak.

— **A vasedények új maximális ára.** A hivatalos lap közli a kormány rendeletét a fémárak pótlásául szolgáló öntött és kovácsolt vasárak legmagasabb árának újabb megállapításáról. Az új árak kilogrammonként a következők: Ónozott vaslemezedény nagyban való eladásánál, a gyárban érte 4.60 K, kicsinyben való eladásnál 6 K. Kivülről durva, belül csiszolt vasedény nagyban való eladásnál 3.60 K. Zománcozott vagy horganyozott vaslemez, mosó, gyümölcsfőző- és hasonló üst nagyban való eladásánál à 4.20 K. A legmagasabb árak a kereskedelemben szokásos csomagolás költségeivel együtt értendők. Abból az árkülönbözetből, mely a gyártól nagyban való vétel és a kicsinyben való eladás közt a fentiek szerint előáll, az áru közvetítő nagykereskedő a kiskereskedőnek való továbbeladásnál a maga javára egyharmadrészt számíthat.

— **Rendület a dohánypótlószer árusításáról.** A hivatalos lap rendületet közöl a dohányt pótlószer árusításáról. Eszerint dohányt pótlószer iparszerűleg előállítani, vagy forgalomba hozni csak az állami dohányjövedék útján szabad.

— **Küldjünk katonáinknak alsó melegruhát, látsövet, thermos üvegeket, teát, konyakot, likórt, dohányt, csokoládét, caces-t.** — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

— **Nép- és állatszámllálás.** A kormány tudvalevőleg elrendelte az újabb nép- és állatszámllálást, amely Hunyadvármegyében folyó hó 16-án kezdődött meg.

— **Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!**

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett Erzsike leányunk elhalálozása alkalmával anyagi támogatásban részesítettek, továbbá a zöldkoszorus lányoknak és akik a temetésen való megjelenésükkel, virágok és koszorúknak a koporsóra való elhelyezésével mély bánatunkat enyhíteni szívesek voltak, ezuton is hálás köszönetet mondunk. Dali György és családja.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” könyv- és papirkereskedésében kapható:

**olajfesték,
festővászon,
ruhafestőpor,
papirspárga stb.**

a legolcsóbb napi árban.

A dévai kir. törvényszék, mint polgári bíróságtól.
P. 2118/3—1917. szám.

Hirdetmény.

A dévai kir. törvényszéknek tekintettel arra, hogy néhai Sárói Szabó Péter volt szászvárosi kir. közjegyző özvegye és örököse férjének működése megszüntte folytán, az általa bírói letétbe helyezett 4000 K közjegyzői biztosítékának kiutalását kérte s annak a kiutalását az aradi kir. közjegyzői kamara és a dévai kir. ügyészség nem ellenezte, az 1874. XXXV. t.-c. 44. §-a értelmében ezen hirdetménnyel felhívja mindazokat, kik ezen biztosítékra a hivatkozott törvény 173. §-ánál fogva kárterítés, birság címén, vagy a nevezett kir. közjegyző hivatalos cselekményeiből, vagy mulasztásából kifolyólag törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket három hónap alatt ezen kir. törvényszékhez jelentsék be, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedést tenni.

Ezen hirdetményt a „Budapesti Közlöny”-ben és a „Szászváros és Vidéke” című szászvárosi lapban kérelmező özvegy költségére háromszor közzétenni s a kir. törvényszék s a kerületében lévő kir. járásbírók hirdetményi tábláján kifüggeszteni rendeli.

Déva, 1917. évi november hó 17-én.

Fodor sk. t. elnök. Dr. Fülöp sk. szavazó. Dr. Sándor sk. előadó.

A kiadmány hitelül: *Magyar János*,
205 1—3 irodatiszt.

Különbféle évelő virágok, dhália gyökér és spanyol dughagyma kapható Viz-u. 37. 192 3—3

ÉRTESÍTÉS!

Alólirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, tisztelt vevőimet és megrendelőimet, hogy katonai szolgálatomból hazabocsáttattam s

szabó-műhelyemet

(Várszeg-u. 7. sz. a.) újra megnyitottam. Elvállalok szakmámba vágó munkákat: új ruhák készítését, javításokat, fordításokat, tisztításokat és vasalást a legjutányosabb árban. — Vidéki megrendelések is pontosan teljesítettnek. Szíves pártfogást kér
:-: teljes tisztelettel: :-:

STRUNK PÉTER férfiszabó.
191 3—3

Egyesült Erzsébet Mozgók

Szászvárosban, a „Transsylvania” szálló nagytermében minden vasárnap 2 nagy előadás.

1918. évi április hó 21-én:
délután 7 és este 9 órakor.

Bűnös éjszakák.

A Nordisk-filmgyár új nagyszabású alkotása.
Bűntügyi történet 4 felvonásban.

A hercegkisasszony

Vidám udvari játék 3 felvonásban.

Háborus hiradó.

Előadás kezdete d. u. pont 6 és este 8¹/₄ órakor

Helyárak délután és este: Páholy 10 K, I. hely 2— kor., II. hely 1— kor., III. hely — fill. Karzat — fill. Számozott helyek!

Előzetes jelentés! Vasárnap április hó 28-án:

Tengerparti álom.

Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönségnek valamint eddigi nagybecsült megrendelőimnek tudomására hozni, hogy a katonai szolgálatból el lettem bocsájtva s így

asztalos-műhelyemben

működésemet ismét megkezdem. Elvállalok minden az asztalos szakmába vágó munkálatot és ezután is minden törekvésem oda irányul, hogy pontos és jó munka készítésével megrendelőim bizalmát és megelégedését kiérdemeljem. Kiváló tisztelettel: 189 4—4

Páris Albert asztalos-mester

Bérbeadó téglagyár.

Szászvárosban a Cseh-hegy alatt fekvő Binder-féle téglagyár 6 évre bérbeadatik. Feltételek Binder Károly gyógyszerésznél Sopron-ban tudhatók meg. 195 3—3

Eladó 16 öl tűzifa

ölenként 100 K-ért. A fa megtekinthető ölenként is megvásárolható a Binder-féle téglagyár telepén Szászvárosban. 196 3—3

VULPE TIVADAR fakereskedése Szászváros.

Értesitem a nagyra becsült építkező vevőközönséget, hogy szászvárosi

faraktáramban

a következő anyagokat tartom: Faragott és fűrészelt épületfenyőfát, deszkát, léceket, építő-meszet, híres zombolyai Bohn-féle és lugosi nagy- és kicserepet. Megérkeztek még: a könnigsbergi, ujbányai prima piros quarztrahit

malomkövek minden méretben.

Gazdasági gépek:

egy- és kétsoros kukoricaillető- és kapálógépek, acélekék, szecsakavágók.

Portlandi cement.

Felhívom becses figyelmét az építkező közönségnek, hogy frissen faragott építőfenyőfát, gerendákat, szarufákat stb. direkt a székelyföldi fatelepepről, ugyszintén deszkát, cserepet, meszet, cementet, malomköveket és mezőgazdasági gépeket waggon tételekben vagy egyes építkezésekre vagy egyes darabokban is külön szállítok előnyös ár mellett, a kivánt állomásra. Bővebb felvilágosítást és részleges árajánlatot ad

VULPE TIVADAR fakereskedése

Szászváros, Országút 2/a. Telefon 30.
183 7—

Fiatalabb kézilány felvétetik

a Graffius-féle gyógyszerárban. Könnyebb munkálatok végzésére ugyancsak a Graffius-féle gyógyszerár papirzacskó gyárába több leány felvétetik. Jelentkezések, illetve ajánlatok a Graffius-féle gyógyszerárban Szászvárosban. 204 1—2

Egy jól irni és olvasni tudó fiú nyomdász-tanulónak

azonnal felvétetik

a Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaságnál.

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :-: Pontos és gyors kiszolgálás! :-: Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
198 Szászváros. 3—

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 00000 Ára 6 korona.

Kapható

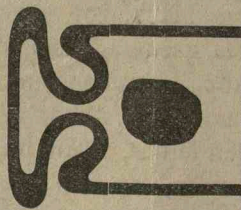
DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
127 SZÁSZVÁROS 17-20

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kivánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére úgyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)

197 3—